

שיעור בנושא "ברכות התורה והחיים היום יומיים"

הקדמה של רב חיים מוולוז'ין על הפירוש של הגאון מווילנא "לספרא דצניעותא "

והעולה על כולם - הן הן גבורותיו ונוראותיו. כי לא הראה את נפשו טוב רק בעמלו אשר עמל בחכמה ובדעת ובכשרון ואחר רב יגיעותיו וכאשר חסו עליו מן השמים ונתגלו לו מעיינות החכמה רז"ר וסתרין דסתרין זו היה אצלו מתת אלוקים. וזולת זה נפשו לא רצה במ. אף כי רצו למסור לו מן השמים בלא שום עמל ויגיעת בשר רזין וסתרין עליוני עליוני ע"י מגידים מארי דרזין ושרי התורה. לא נשא עיניו לזה עמו היתה וריחקה. כי שמעתי מפיו הק' שפעמים רבות השכימו לפתחו כמה מגידים מן השמים בשאלתם ובקשתם שרוצים למסור לו רזין דאורייתא בלא שום עמל. ולא הטת אזנו אליהם כלל. וא' מן המגידים הפציר בו מאד. עכ"ז לא הביט אל מראהו הגדול. וענה ואמר לו איני רוצה שתהיה השגתי בתורתו ית"ש ע"י שום אמצעי כלל וכלל. רק עיני נשואות לו ית"ש מה שרוצה לגלות לי וליתן חלקי בתורתו ית"ש בעמלי אשר עמלתי בכל כחי. הוא ית"ש יתן לי חכמה מפיו דעת ותבונה ושיתן לי לב מבין וכליותי יעשו כשתי מעיינות. ואדע כי מצאתי חן בעיניו. ואיני רוצה אלא ממה שבתוך פיו. וההשגות ע"י המלאכים המגידים ושרי התורה אשר לא עמלתי ולא חכמתי אין לי בהם חפץ.

חידושי הגרי"ז על הרמב"ם, הל' ברכות יא: ט"ז

והנה כבר הקשו אה"א דנשים מצרכות ברכת התורה, והא פטורות מת"ת, וצוית קשה לדעת הרמב"ם שפסק צפ"ג מהל' לילית דעל מלות שהנשים פטורות אינן רשאות לצרך עליהן, ואיך יצרכו זה"ת כיון דפטורות מת"ת, ושמעתי מפי א"חמו"ר הגאון החסיד ז"וקללה"ה שאמר, דצב"ת אין הצרכה על קיום המלואה של ת"ת, רק דכוא דין צפ"ע דתורה צעי צרכה, וכדילפונן לה צרכות דף כ"א מקרא דכי שם די אקרא וגו', א"כ אין זה דין ששייך להמלואה כלל, רק דתורה עלמה עטונה צרכה, ונשים פטורות רק מהמלואה של ת"ת, אבל אינן מופקעות מעלם החפלאה של ת"ת, ולימודם הוי צכלל ת"ת, ושפיר יש להם לצרך על לימודם, כיון דלא חתינן ע"ז מכה נחא דקיום המלואה כלל, ע"כ דצרי, ולפי"ז

אלהי, נשמה שנתת בי טהורה. אתה יצרתה. אתה נפחתה בי. אתה משמרה בקרבי. אתה עתיד ליטלה ממני ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד לבא. כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך אדון כל המעשים. ברוך אתה ה' המחזיר נשמות לפגרים מתים.

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם הנותן לשכוי בינה +איוב ל"ח, ל"ו+ להבין בין יום ובין לילה.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שלא עשני גוי.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שלא עשני עבד.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שלא עשני אשה.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם מגביה שפלים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם פוקח עורים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם מלביש ערומים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם זוקף כפופים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם רופא חולים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם רוקע הארץ על המים.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם המכין מצעדי גבר.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שלא חסר מצרכי כלום.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אוזר ישראל בגבורה.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם עוטר ישראל בתפארה.
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם המעביר שינה מעיני ותנומה מעפעפי.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתרגילני בתורתך ודבקני במצותיך ואל תביאני לידי חטא ולא לידי עבירה לא לידי ניסיון ולא לידי בזיון ותרחיקני מיצר הרע ודבקני ביצר הטוב ותנני לחן לחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי וגמלני חסדים טובים. בא"י גומל חסדים טובים.
ולא אמרין מתיר אסורים, דבזוקף כפופים סגי ליה דקיימא לן כל המברך ברכה שאינה צריכה מוציא שם שמים לבטלה.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתצילני מעזי פנים ומעזות פנים מיצר רע ומשכן רע ומחבר רע ומפגע רע ומדין קשה ומבעל דין קשה בין בן ברית ובין שאינו בן ברית.

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על דברי תורה. הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפה עמך בית ישראל ובצאצאינו ובצאצאי עמך בית ישראל ונהיה כלנו וצאצאינו מלומדי תורתך ויודעי שמך ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל ברחמים.

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה' נתן התורה.

יברכך ה' וישמרך. יאר ה' פניו אליך ויחונך. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם +במדבר ו', כ"ד - כ"ז+.

וידבר ה' אל משה לאמר. צו את בני ישראל וגו' עד ריח ניחוח לה'.
ובשבת מוסיף וביום השבת שני כבשים וגו' עד על עולת התמיד ונסכה +במדבר כ"ח, א' - י'+.